

PAT AMENT

JOHN GILL

**MISTR
SKAL**

ŽIVOT
BOULDERINGOVÉ
LEGENDY

**S PŘEDMLUVOU
LEZCE
A OLYMPIONIKA
ADAMA ONDRY**

John Gill: Mistr skal

Copyright © Pat Ament 1977

Poprvé vyšlo v roce 1977 v nakladatelství Alpine House Publishing (Boulder, Colorado).

Toto vydání vyšlo poprvé v roce 2018 v nakladatelství Vertebrate Publishing ve Velké Británii.

České vydání © Grada Publishing, a. s., 2025

Překlad © Miroslava Lánská, 2025

Titulní fotografie © Matthew Coutts

Fotografie uvnitř jsou publikovány s laskavým souhlasem Pata Amenta.

Foto © archiv Johna Gilla, pokud není uvedeno jinak

PAT AMENT
JOHN
GILL
MISTR
SKAL

ŽIVOT
BOULDERINGOVÉ
LEGENDY

S PŘEDMLUVOU
LEZCE
A OLYMPIONIKA
ADAMA ONDRY

*Rád bych tuto knihu věnoval Daveu Rearickovi,
pozoruhodnému lezci a učiteli.*

Předmluva

John Gill je považován za duchovního otce boulderingu, této moderní disciplíny lezení, která se zvláště ve své indoorové podobě vyvíjí nejpřekotněji a láká miliony lidí po celém světě. A momentální vývoj boulderingu je vlastně velmi paradoxní. Lezení samotné bylo vždycky až donedávna vnímáno jako antisystémová aktivita, jejíž protagonisté se nějakým způsobem vymezují proti většinové společnosti. V době, kdy John začal lézt v 50. letech, vrcholem lezení bylo lezení v horách nebo na vysokých stěnách. Jakýkoliv jiný druh lezení byl vlastně jen trénink do hor. John byl divný v tom, že už v tak divném sportu, jako je lezení, provozoval tu nejdívnější formu – bouldering – lezení klidně i na dvoumetrové šutry. A v rámci lezecké komunity se mu dlouho nedostalo žádného pochopení. Volné lezení a sportovní lezení jako disciplíny se etablovaly až dekády po prvních Johnových těžkých bouldrech (které jsou dnes okolo 7C), samotný bouldering jako samostatná disciplína se opravdu pořádně etabloval až na konci 90. let, s čímž přichází i bouldermatky a širší možnosti tréninku na umělé stěně. Masový indoorový bouldering je záležitostí teprve poslední dekády, kdy počet návštěvníků moderních bouldrovek výrazně převyšuje počet lanolezců na umělé stěně.

Krátce po tom, co začal John s lezením, si zapsal na univerzitě kurz gymnastiky a hned viděl, jak by se dalo posunout v lezení aplikací gymnastických dovedností. Mimo jiné se tam taky setkal s magnéziem, které se mu osvědčilo i na skále a postupně se magnézium rozšířilo v lezeckém prostředí. Gillova systematicčnost a racionální přístup se přetavil do tréninku a rychle se dostavily výsledky. Na konci 50. let vylezl bouldry, které jsou dnes považovány za 7C (V9). Zajímavostí ale je, že klasifikaci v boulderingu odmítal (americká V stupnice od Johna Shermana vznikla o dekády později) a měl svoji vlastní B1, B2 a B3. B1 byla obtížnost, která se nacházela v nějtěžších místech tehdejších dlouhých a velkých cest. B2 bylo těžší než B1 a byla z přirozených důvodů velmi široká. B3 byla ta „nelezitelná“ latka, která přestala být B3, jakmile ji někdo vylezl. Argument proti klasifikacím byl ten, že pro něj bylo vždy důležité nejen krokovou kreaci na skále vylézt, ale vylézt to ve správném stylu, elegantně, s grácií. S klasifikacemi přestává být poezií horolezectví, jak bouldering popisuje.

Gymnastika dle mého názoru hodně ovlivnila to, co vnímal v boulderingu za nejpodstatnější. Že není nejdůležitější boulder vylézt, ale záleží hlavně na

tom, jak jej vylezete. Stejně jako v gymnastice je finální cíl udělat cvik v naprosté dokonalosti, s propnutými palci u nohou a dalšími detaily. V rozhovoru pro podcast Climbing Gold z roku 2021 jsem byl překvapen, že tehdy 84letý John Gill byl velmi kritický k bouldrovým závodům současnosti, kde vidí těžký boj s gravitací, ale nevidí tam lehkost a grácii, kterou lze naopak pozorovat třeba v závodech na rychlost. Ač je pro mě těžké připustit, že jeden z mých velkých idolů považuje lezení na rychlost za zajímavější než bouldering, souhlasím s Johnem, že styl je v lezení velmi důležitý. Ale styl je taky otázka vkusu a ten je individuální a v čase se mění.

Podle mého názoru je John Gill vizionář, který změnil lezení jako málokdo jiný a nemyslím tím jen to, že díky (či kvůli?) němu jsou skály bílé od magnézie. Udal směr boulderingu i tréninku, na který další po mnoha desetiletích navázali. Nejsou to jen bouldry, které po sobě John zanechal, ale i jakási filozofie či přístup k boulderingu, které jej ospravedlňují jako samostatnou disciplínu. A myslím, že vývoj jasně ukázal, že právě bouldering se stal klíčovým faktorem rozvoje všech dalších lezeckých disciplín. Zjednodušeně, co si můžete nacvičit těsně nad zemí na bouldrech, jako když najdete ve 20 metrech ve sportovní cestě nebo ve vrchních partiích El Capitanu. Tato kniha napsaná v roce 1978 je stále neuvěřitelně aktuální a u některých vět jsem se přistihl přemýšlejíc, jestli to nebylo napsáno dnes.

Myslím, že i v dnešní době sociálních sítí by se výkonnostně neztratil. Shyb na jedné ruce na jednom prstě dnes není tak vzácný, ale váha na jedné ruce je opravdu majstrštyk, který udělá i dnes mezi elitními lezci málokdo (já ani náhodou). Zaujalo mě, že John mluví o tom, že lezci většinou nedosáhnou toho, na co by opravdu měli, ale co je tak nějak v dané době očekáváno či považováno za možné. John byl v boulderingu výjimkou a předběhl svoji dobu o několik skoků. Jeho výkony ve své době, bez moderního vybavení a možností tréninku, jsou naprosto neuvěřitelné. Bylo by zajímavé vidět mladého Johna v 50. letech s moderním vybavením z roku 2025 a dnešními možnostmi tréninku.

Hezké čtení přeje
Adam Ondra